

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős

Kutasi Imre

kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)

Kiadóhivatal Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)

Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel

Egyes szám 4 kr.

Az Esküdtbiróságokról — az Esküdteknek.

Irta:

Dr. Kardos Samu.

Debreczen, október 2.

Egy századnál hosszabb ideig tartó nehéz küzdelem, édes remény és számtalan csalódás után, végre valósággyá válik az „Ige” — és életbe lép az új bünvádi perrendtartás és vele kapcsolatosan az esküdtbirósági intézmény. 1848. márczius 15 ike óta, nem volt e században az emberi jogok védelme és biztosítása terén nagyobb és nevezetesebb nap, mint leszen 1900. január 1-seje. Ezen a napon lép ugyanis életbe a bünvádi perrendtartásról szóló 1896: XXXIII. és az esküdtbiróságokról szóló 1897: XXXIII ik törvény-czikk.

Nem kívánom egy igénytelen hirlapi czikk szük keretében magát az esküdt-széki intézményt ismertetni, de azt hiszem nem végzek felesleges munkát, ha főbb vonásaiban megösmertetem esküdt polgártársaimmal azokat a jogokat és kötele-ségeket, melyeket az új törvény az esküdti képességgel bíró polgárookra röv, illetve és helyesebben, melyekkel őket a törvény megtszeli. Hiszen esküdtnek lenni nem azt teszi, a mint fájdalom igen sokan hiszik, haszontalanul eltölteni egy napot a bíróságnál; hanem esküdt bírónak lenni annyit teszen, mint részt venni az állami fenség és emberi hivatás legszebbik ré-

szében a megsértett jogrend helyreállítá-sában az által, hogy a társadalom ellen vétőt maga a társadalom mondja ki bü-nösnek és az által, hogy a hatalom által üldözött ártatlant maga a társadalom védi meg az üldözés ellen, minden egyes pol-gár tehát mikor esküdtbírói jogát gyakorolja egyuttal részese, osztályosa az állam fenség ama hatalmának, melylyel régebben csak a király és illetve az ő nevében ítélkező bírák rendelkeztek. Nem egyszerű szolgálat, hanem magas kitüntetés rejlik a törvény ama intézkedésében, melylyel belát-hatlan idökre az állam és társadalom ellen legsúlyosabban vétők felett a bünösség vagy ártatlanság kimondását a társadalom élő lelkiismeretére, a független esküdtbírákra bízta.

A törvény szerint ugyanis minden olyan magyarhonos, a ki az alap lajstrom egybeállításának évében életkorának leg-alább 26 ik évét betöltötte és az állam hivatalos nyelvét érti, a mennyiben kifogástalan előéletű és legalább 20 korona egyenes állami adót köteles fizetni esküdt-képességgel bír. Sőt a törvény oly liberá-lis miszerint az esküdtképességet az adó-zási összegre való tekintet nélkül kimondja és meg állapítja az értelmiség összes tag jaira, a minők: a lelkészek, tanárok, ügy védek, orvosok, mérnökök, gyógyszerészek, ok leveles gazdászok, vegyészek, erdészek bá-nyászok, tanítók és sebészek. Szintugy fel-tétlen esküdti képességgel bírnak az állami vármegyei és városi köztisztviselők.

A törvény bizonyos magasabb állami

és társadalmi érdekből azonban az esküdti szolgálat alól mentesíti az országgyűlés tagjait, a gyakorló lelkészt, a tartalékos ka-tonát, a gyakorló orvost, a gyógyszerészt, ha segéde nincs, a néptanítót, a postánál, távirtdánál, telephonnál, vasutnál és gőzhajó-zásnál alkalmazott egyéneket és azokat, kik életkoruk 70-ik évét már betöltötték, végre azokat, kik a kérdéses év folyamán valamely ülészakban már teljesítettek szolgálatot, arra jogosítja fel a törvény, hogy abban az évben és a rá következő évben a szolgálat alól való mentességüket kérhessék. Az esküdti szolgálatért jutalom ugyan nem jár, de a helyben lakó es-küdték fejenként 4 korona napi díjra a vidékiek pedig 6 korona napidíjra és azon felül utiköltségeik megtérítésére tarthatnak igényt.

A törvény miként fentebb emlitém, éppen a legsúlyosabb büneseteket utalta az esküdtbiróságok hatáskörébe és szakítva a régi rendszerrel kimondotta, hogy a vádlott csak akkor ítélhető el, ha a bü-nösség mellett az esküdték két harmada, tehát legalább 8 esküdt szavazott. Az es-küdték fognak tehát a jövőben ítélkezni:

1. a felségsértés büntetésében,
2. a király bántalmazásának büntetésében,
3. a lázadás büntetésében, oly esetben, midőn a törvény öt évnél hosszabb büntetést állapít meg.
4. a személyes szabadságnak közhi-vatalnok által való megsértése esetében,

kozottság leple alatt csinálódniának, illemsér-tők is lehetnének. De mindezek aközben tör-téntek, hogy a grófnőnek megmutatta ott lenni a napsütötte térségen a csapatokat. Amott a lovasság, kék és vörös színvegyület, melybe a szürke lovak világos foltokkal mozogtak; a dragonyosok, a vértések; a sisakok csillog-nak, a vértéken a fényugarak villannak meg. Tovább a tüzéség vonul föl: egyhangubb kép, csak idöközönként villan meg egy egy aczélfegyver hideg fénye. Egészen hátul, — a térség végén a gyalogezredek, — befe-jezve a felvonulást, még tovább rendezked-nek. Aztán összetömörülve szürke gomolyba, összerakják a fegyvereket gulákba, melyek-ről visszaverődik a napsugár. És a nő fölé ha-jolva, a kapitány mintegy kiséri a figyelő te-kintetet, azon van, hogy el ne veszítse az érintkezést a hölgy vállával, a kebel s a nyak illatával. És a grófnő, bár látszólag megragad-ja őt az előtte feltáruló kép szépsége, olykor finom gunyos mosolyra vonja össze szájszög-leit; de azért nem szakítja meg az érintke-zést a férfival, hanem mozdulatlanul nézi a fegyvereknek távolról jövő csillogását.

II.

A tribünök már mind megteltek. körös-

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Amire a férfi nem számít.

Irta: Jean Reibrach.

I.

Astrel kapitány az egész télen át fárad-hatalanul udvarolt a szép grófnőnek, akinek aranyhaja szeszélyesen hullámozott a fehér il-latos vállakra s a kinek makulátlan, márvány hoz hasonló testén, mintha valami rózsaszínű meleg fény csillogott volna. A keringők bő-dultsága, a cotillon vigasságai s a vacsorák fesztelenségei között a kapitány lángoló sza-vakkal ostromolta őt, s a fogadási napokon, a mikor jó korán szokott volt jelentkezni, ott térdelt rendszerint a zárt szalon enyhe félho-mályában a hölgy lábainál és elzengte azokat a szerelmi himnuszokat, melyek oly gyakran altatják el az asszonyi ellentállást. — De a grófnő ellenállt, változatlan maradt a gunyo-lódó vidámságban, kétségbeejtve az udvarlót vére nyugodtságával, — pillantásának zavar-talanságával s őszinte nyílt kacagásával. De a mai naptól, július 14-étől sokat várt a ka-pitány. Hosszas esedezés után megkapta az

engedélyt arra, hogy elkísérhesse a szépséges grófnőt a longchamps-i revue re. Ezer bolon-dos reményt tüzött a kapitány ehhez a naphoz. Azt hitte, hogy a tömegnek lelkesedése a grófnőt is hatalmába ejti, hogy az egyenruhák fénye elszédíti, a csapatok mozgása, a trombi-ták harsogása elkábitják, — s hogy ilyen-formán megtörve: a hosszú védekezés után legyőzve, — a visszajövetnél karjaiba fog omlani a visszafojtott szenvedély teljes he-vével.

Aster kapitány ott ült a grófnő mellett a zsufolásig megtelt tribünön s a hajfürtök rezzenésében, a szemek fényében, az ajkak pirosságában, a gyöngéd lélekzéstől rithmiku-san emelkedő kebel mozgásában kémlelte, — hogy mit érezhet most az ő imádottja. Tér-deik egy egy fordulónál találkoztak. Néha a napernyő, mely színes foltokat varázsolt a hölgy orezáira, megérintette a kapitányt kö-nyökét, vagy pedig a legyező, mely a nyak körül a szöke fürtöket fel- és lelengette, bédítő női illatot hullámozott eléje.

Astrel kapitány a legártatlanabb árczezal kereste azokat az apró érintéseket a hölgy-gyel, melyek ha megvolnának engedve, nem lennének annyira kéjesek s ha nem a szóra-

5. a gyilkosság és szardékos [ember-
ölés büntetésében,

6. a gyermek kitétel és gyermekrablás
büntetésében,

7. a halált okozó súlyos testi sértés
büntetésében,

8. a közegészség elleni büntett súlyo-
sabb eseteiben,

9. a személyes szabadság megsérté-
sének súlyosabb eseteiben,

10. a rablás büntetésének valamennyi
esetében,

11. a gyujtogatás büntetésének vala-
mennyi esetében,

12. a vízáradás okozásának büntet-
tésében,

13. a közveszélyű cselekmények su-
lyosabb eseteiben,

14. a megvesztegetés súlyosabb ese-
teiben,

15. A sajtó útján elkövetett büntet-
tek, vétségek és kihágások esetében: ki-
véve azon eseteket, melyeket a törvény
bizonyos magasabb állami és társadalmi
szempontokból, a kir. törvényszékek, mint
szakbiróságok elé utalt.

Ugyanis ki van véve az esküdtbirósá-
gok hatásköre alól, a nyomtatvány útján
elkövetett közönséges rágalmozás és be-
csületesítés. De ha a rágalmozás vagy be-
csületesítés valamely törvény által alkotott
testület, hatóság, küldöttség, azok tagjai
továbbá állami, vármegyei, városi és köz-
ségi hivatalnokok szóval köztisztviselők
ellen, vagy valamely nyilvános számadásra
kötelezett vállalat igazgatója vagy tiszt-
viselője ellen és pedig annak hivatalos
tetteire vonatkozólag lett elkövetve, úgy
a vádlott felett nem a szakbiróság, hanem
az esküdtbiróság fog ítélni.

Az esküdtbiróság ítélete ellen fellebe-
zésnek soha helye nem lehet. Az ellen-
egyedüli jogorvoslat a kir. Curiahoz inté-
zendő *semmisségi panaszt képezhet*. És maga
a kir. Curia sem változtathatja meg érdem-

körül a longchampszi mezőn ember-ember há-
tán tolong, a fejek mintegy elzárják a látóha-
tárt s a tolongó, nyüzsgő nép mintegy moraj-
ló tenger ostromolja körül hullámaival a fé-
nyes hadsereget. Egyszerre ágyuszó hallatszik.

A csapatokban egyszerre sürgős-forgás,
támad, a fegyvergúlat megbontják s a nagy
tömeg nemsokára csapatokba rendezve, elkü-
lönítve, mozdulatlanul készen áll. A térségen
minden csendes és egyszerre balról a dobosok
és kürtösök megszólalnak, a zene belekezd a
játékba, végig az egész vonalon. Megkezdődött
a szemle. A szuronyok képezte sor előtt por-
felhő kararog fel. A spahik nyitják meg a
menetet, burnuszaiukba borulva, lovaikat meg-
sarkantuzva vágatnak előre, utánuk a szin-
es, ragyogó táborkar élén halad a párisi gou-
verner lassu tisztelgessel illetve az egyes ez-
redék zászlóit.

Sokáig tartott ez a tarka felvonulás a
lehajló zászlók előtt, a mindenütt felhangzó
zene kísérete mellett a szemle terén. A nép
megrészedve a zajtól s a színektől, tapsolt.
A látma mindinkább nagyobbodott, tulharsog-
va a kürtök riadását.

Most, hogy a szemle véget ért, a kor-
mányzó helyet foglalt a tribünökkel szemben,
háta megett a fényes egyenruhájú kísérettel,
Astrel kapitány, boldogan, hogy a grófnő a
figyeléstől kipirult s hogy testén a lázas ki-

ben az esküdtbiróság ítéletét, hanem ab-
ban az esetben, ha a Curia úgy találja,
hogy az esküdtbiróság határozata törvénybe
ütközik, úgy az esküdtbirósági ítélet meg-
semmissítésével új eljárást rendel el és az
ügyet vagy a már eljárt, vagy ha jobb-
nak találja, más, vagyis új esküdtbiróságra
bizza. — De magát az esküdtbiróság íté-
letét soha — meg nem változtathatja.

Ime tehát a törvény az esküdtekre
bizza az ember legfőbb és legdrágább
kincsét a becsületet, a szabadságot és az
életet. Mert hiszen az esküdt bíróság íté-
let érdemben még a k. Curia által sem
lesz megváltoztatható, azon csak a királyi
kegyelem változtatható. A kik tehát a jö-
vőben mint esküdtbírák fognak működni,
azoknak nem szabad hétköznapi gondola-
tokkal és érzelmekkel a törvényszéki te-
rembe vonulni. Mint a mecsembe lépő igaz-
bíró, a ki még saruját is leveti a temp-
lom küszöbén, jelölül annak, hogy Isten
színe elé, az ut sarától menten kíván já-
rulni, oly szent áhitattal, és elfogulatlan
lélekkel kell az esküdteknek a törvény-
székhez vagyis az igazság templomába
mennni. Mert ottan nem azt fogják tőlük
kérdezni, *rokonszenveznek-e? vagy ellenszen-
veznek-e?* e a vádlottal, hanem azt, hogy
bűnös avagy ártatlan-e a vádlott? Erről pe-
dig csak úgy tehetnek Isten és világ előtt
igaz tanúságot, ha feledik azt, hogy a
vádlott milyen nemzetiségű, milyen fele-
kezettü vagy politikai hitvallású. És egye-
dül azt kérdik önmaguktól és lelkiismer-
töktől, vajjon elkövette-e a vádlott a ter-
hére rótt cselekményt vagy nem, más
szóval bűnös-e a vádlott, avagy ártatlan.

Én őszintén megvallom, hogy attól
a nemzetitől, mely ezer év óta küzd, szen-
ved és áldoz jog és szabadságért, félteni
az igazságszolgáltatás legmagasztosabb in-
tézményét, az esküdt bíróságot, több mint
kishitűség, egyenesen gyávaság. És az
idők rendje igazságot fog nekem adni, mi-

váncsiság átvezent, megmutatta a külföldi at-
tachék egyenruháit: amott az osztrák attache
fehér köpönyege, az orosz toldiszes sisakja, az
angol vörös kapója. A spanyolok és portugá-
lok arany diszes andaluziai lovakon; az ola-
szok sisakján zöld toldiszb lobog és a dánok
szürke egyenruhájukkal a háttérbe szorulnak,
hogy ne tartsák őket távolról németeknek.

Ezalatt a csapatok a térségen újból rend-
ződtek. Mindenfelől parancsszó hangzik. A
trombiták megharsannak s a zene beleszól.
Megkezdődött a defilé.

Elől a gyarmatok csapatjai az anami-
ták, a szenegáliaiak, az algíriaiak. S e sere-
gek láttára a tömegben felidéződött a nagy, a
hatalmas haza képe, mely még távoli ismer-
retlen népek sorsát intézi. De ez az érzés nem
tarthat sokáig, mert egy újabb csapat kelti fel
a figyelmet. Messziről közeledik, folytonos,
automatikus gépiesen szabályos mozgással.
Még lehet már különböztetni a fehér és
vörös toll bokrétaikat, —
kék sávot a vörös nadrágon. — A tömegben
mormolás hangzik: a saint cyri növendékek!
Már távolról felhangzik a tetszés kitörése s
mindinkább nő, a mint a század merevon, fe-
szesen elvonul. Ennek a hibátlan, büszke me-
netnek láttára a nézők egy pillanatra megné-
mulnak, a torkok összeszorulnak, de aztán
egyszerre kitör az éljenzés, a férfiak kalapjuk

dön előre megjósolom, hogy az esküdtszéki
intézmény — az egy Angliát kivéve — se-
hol az egész világon oly nagyszírién nem fog
bevalni, mint Magyarországon.

A házszabályok revíziója. A házszabályok
revíziójára kiküldött képviselőházi bizottság-
nak még egy fontos feladata van: az egyszer-
mar módosított házszabályokat össze kell egyez-
tetnie a kuriai bíráskodásról szóló törvény-
nyel, minthogy a jövő évtől kezdve már nem
a Háznak kilenc bírálbizottsága, hanem a kirá-
lyi Kuria fog bíráskodni a petícióval meg-
támadott mandátumok dolgában. Széll mi-
niszterelnök a munkarendről mondott tegnapi
beszédében mutatott rá erre a teendőre és
Szilágyi Dezső, a bizottság elnöke, ma
délután 5 órára már össze is hívta a bizott-
ságot tanácskozássra. Az ülésen, amelyen a
kormány részéről Széll miniszterelnök je-
lent meg, a bizottság Rohonyi Gyulát vá-
lasztotta meg előadójának. Azután felkérte az
elnököt, hogy mihelyt az előadó javaslat-
vezetével elkészült, hívjon össze újabb ülést,
amely azután határozni fog a bizottság továb-
bi munkálkodásáról.

A szabadalvú párt értekezlete. Az ország-
gyűlési szabadalvú párt tegnap báró Pod-
maniczky Frigyes elnöklésével értekezle-
tet tartott, amelyen legelsőbben a Ház mai
ülését választandó kvótabizottsági tagokra
ajtették meg a jelölést. A jelöltek: gróf A p-
ponyi Albert, gróf Csáky Albin, Falk
Miksa, Horánszky Nándor, Láng Lajos
Matlekovics Sándor, Pulszky Agost,
Tisza Kálmán és Tomasi Miklós.
Egy helyet a bizottságban a néppártnak tar-
tanak fenn, amely valószínűleg gróf Zichy
Jánost fogja jelölni. — Az értekezlet azután
megejtette a jelöléseket az egyes bizottságok-
ban megüresedett helyekre; a házszabályokat
revidáló bizottságba Emmer Kornél, a
kérvényi bizottságba Osztróczy Mik-
lóst, a közigazgatási bizottságba Fischer
Sándort a naplóbíró bizottságba Barsay
Domokost és a vizügyi bizottságba gróf For-
gách Antalt jelölték. — Az elnök végül fáj-
dalmas szavakkal jelentette be gróf Peja-
csevich Artur elhunytát s javasolta, hogy
ravatalára a párt nevében koszorút helyezze-

kal integetnek, az asszonyok a napernyőkkel
hajlonganak s a nép, a tribünök közönsége
egyszerre elragadtatva a chauvinizmus tulára-
dásától, lelkes tapsokban tört ki. Astrel kapi-
tány győzött: a grófnő is hevesen tapsolt s
szintén belevegyült hangjávala körülötte fel-
harsanó éljenzésbe. A felindulás teljesen meg-
változtatta. Egész testében remegett, keble
a gyors, rövid lélegzettel gyorsan emelke-
dett, ajkai remegtek, tán erősebben, — mint
a szerelem lázában. A kapitány mohó vágy-
gyal eltelve nézte őt s remegve a közeli bol-
dogság reményében. Ugy gondolta, hogy a
grófnő ezen izgalom után annyira elbágyad
és akaratlan lesz, hogy nem marad több ereje
az ellentállásra. Kábultan érintette a hölgyet,
de az mintha érezte volna a férfi égő pillan-
tását, visszafordult, legyezőjének egy könnyed
érintésével eloltotta magától a hevesvéru ud-
varlót s bár szeme még mindig nedves volt a
iméni kiindulástól, ajkaira csakhamar vissza-
tért a régi örjítő, gunyolódó mosolygás.

Es a teste megint visszanyerte azt az is-
tenői derült nyugalmat.
A kapitány érezte, hogy reményeit ki-
tálták és kigunyolták, keserű csalatkozás-
sal hajtotta le fejét.

III.

A grófnő immár nyugodtan, közönyösen
nézte a többi csapatok felvonulását, visszahe-

nek.
véget

selőh-
letébe
boszá-
ják,
kerüle-
mond-
lövői
összes-
mond-
éle s
tegnap-
hallga-
számo

minisz-
nak a
szab e
kormá-
nép h
uralko-
évtize-
berlain
válasz-
ragasz-
hoz, a
lenség
Biztos-
szanta
napi h
a hábo-
pillana
minder-
angol t
ezt, őri-
len. Na
hogy
Anglia
vál, a
a tenge-
könyve
afrikai
felelős-
Német
az öbl-
zászlós-
a béke-
boru k

lyezked-
mieren

Cs
ség défi-
lámszer
és cső-
melynél
merész
ruan me-
szabály-
jünek t

De

csik dü-

—

pitány.

S

vörös k
dermed-
elveszte
ta-harso
visszhar-
héz koc-
val. S
megrutu-
jajkiáltá
hanem
azokat.
gyalogo

nek. A javaslat elfogadásával az értekezlet véget ért.

Beszámoló. Tallián Béla, a képviselőház alelnöke, a jövő héten választókerületébe, Török Kanizsára megye, hogy beszámolót mondjon. — Rozsnyóról írják, hogy gróf Andrássy Gyula választókerületében október végén beszámolót fog mondani. — Páder Rezső, a sopronmegyei lövői kerület néppárti képviselője, kerülete összes községeiben — harminczkét helyen — mondott beszámolót. Telegdi József, az élesdi kerület szabadelvű párti képviselője tegnap mondott beszámolót választói előtt. A hallgatóság nagy tetszéssel fogadta a beszámolót.

Külföld.

Az angol

minisztertanács megszövegezte a Transzválnak adandó ultimátumot. Olyan feltételeket szab ez az ultimátum, hogy ha a transzváli kormány elfogadná, maga mondaná ki a bur nép halálos ítéletét, mert az angolok akkor uralkodó elem lennének Transzválnban s pár évtized alatt elvesznének a burok. Chamberlain legutóbbi táviratára bátor és elszánt választ küldött Transzvál, csak annyit, hogy ragaszkodik az 1884-iki londoni kongresszushoz, a mely tudvalevőleg Transzvál függetlenségét biztosítja — és egyebet nem tehet. Biztosra vehető, hogy az ultimátumot is visszautasítja s Anglia a minisztertanács tegnapi határozatához képest azonnal megüzeni a háborút. Krüger elnök várja is minden pillanatban a hadüzenetet s fegyverbe szólít minden burt. Nehéz és sokáig tartó lesz az angol transzváli háború s Anglia jól tudja ezt, óriás haderőt küld a maroknyi nép ellen. Nagy elkéserevést szül a burok között, hogy Portugália beleegyezett abba, hogy Anglia megszállja a Delago-öblöt, mert Transzvál, a mely a szárazföld belsejében fekszik, a tenger felől innen közelíthető meg legkönnyebben. Ha Anglia győz, akkor a dél-afrikai köztársaság megsemmisítéséért nagy felelősséggel tartozik Portugallia, valamint Németország, a melynek segítségével Anglia az öblöt hatalmába veszi. Transzvál tábori zászlósok járnak be, Krüger elnök felfüggeszti a békeállapotot, plakátokon hirdeti, hogy háború közeledik s az aranybányák jövedelmét

lyezkedett a szokásos pózba, mintha egy premieren páholyába ülne

Csak egy pillanatig érdekelte őt a tüzéség défiléje. Megesodálta a lovasságot, hullámszerű mozgását, a fegyverek csillogását és csörrenését; a könnyű lovasságot, — melynél a kicsiny, türe'metlenkedő lovak merész ugrásokkal bontották meg a szigoruan megszabott sort; a dragonyosokat, — szabályos, széles sorakkal aztán egész erőküknek tudatában levő tömör vértessorokat.

De egyszerre, a défilét bezárva, nehéz kocsik dübörgése hallatszott.

— Mik ezek? kérde a grófnő.

— Betegszállító kocsik, — felelte a kapitány.

S valóban a kocsik oldalán meglátszott a vörös kereszt. A grófnő némán mintegy megdermedve nézte őket. A csapatok lassankint elvesztek a polfelhőkben; lassankint a trombitaharsogása is elcsöndesült, elveszve az erdők visszhangjába; de a grófnő még mindig a nehéz kocsikat kísérte tekintetével és gondolataival. S képzeletében ezek a kocsik egyszerre megrutultak, megteltek az összerázott betegek jajkiáltásaival s nem a síma, letarolt térségen, hanem a vértócsákban, a holtak között látta azokat. Hideg borzongás futott át testén. A gyalogosok, a lovasok, tüzerek, a táborkari

le foglalja a háboru céljaira. Londoni hírek szerint az ellenségeskedés azon a napon kezdődik meg, a mikor Anglia a Delago-öblöt megszállja; ez pedig állítólag holnap, október elsején megtörténik s így a háború is már holnap kitörne.

Bolgár Ferdinánd bécsi tartózkodása alatt tudvalevőleg két ízben is hosszasan tárgyalt Goluchowszki gróf külügyminiszterrel. Az hírlik, hogy e tárgyalásokon teljes megegyezés jött létre közöttük Bulgária politikájára nézve. Ferdinánd fejedelem nevezetesen megígérte, hogy a bolgár kormány távollattja magát a nagy politikától s mindent megtesz, a mi Bulgária belső konszolidációjára és a nagyhatalmakkal való békés viszonyára vonatkozik, különösen pedig gondja lesz rá, hogy Ausztria-Magyarországgal és Oroszországgal főtartsa a jó viszonyt.

Sanatorium tüdőbetegek részére.

Felhívás a magyar emberiséghez.

Felszólalok, miut ember és mint magyar. Van egy pusztító vész, mely áldozatait könyörtelenül elragadja. Ez a tüdővész. A rettegött ragályok, az ázsiai kholera, a keleti pestis nem oltanak ki annyi emberéletet, mint a tüdővész. Amazok ellen védekezhetünk határozatokkal: ez itt táboroz közöttünk. És hazánk, a szép Magyarország, az erőteljes magyar faj hazája első sorban áll azon országok között a statisztika ítélete szerint, a hol a tüdővész legtöbb áldozatot követel.

Mindenkinek meg kell döbenni erre a szóra, a kinek keblében emberi hazafiai szív dobog.

Évenként százezernyi embernek, kenyérkereső apának, családapó anyának, reményteljes ifjunak a megmentéséről van szó mi magyar hazánkban.

E magasztos célunk elérésére alakult a mellbetegek sanatoriumát felállító egyesület, melynek legmagasabb védnöke a mi koronás királyunk, — a ki ugy szereti a magyar nemzetet, a hogy a magyar nemzet szereti őtet.

Hogy ez emberbaráti ügyben én szó-

lítottak, a csillogó egyenruhák, ez az egész napfényben ragyogó dicsőség a csaták rémes összevissztségében, a rettenetes öldöklések közepette, összetaposva, elrongyolva, véresen jelent meg lelki szemei előtt. Lecsukta szempilláit, hogy ne lássa a háboru kegyetlenségét, a meglőtt embereket, jakiken átszáguldanak a megvadult lovak, átgázolnak az ágyuk; hogy ne lássa a hörgő, haldokló sebesülteket. A látomány nagyobbodott, átfogta a mezőt, az erdőket, az utakat; aztán a rettenetes öldöklésben, egyszerre őt látja, a kapitányt, megsebesülve egy árok szélén. Nagyon halvány a képe, a homloka véres, a kard kiesett a kezéből és elhagyatva, itt fog meghalni és nem lesz senkije, akinek emléke, drága képe megkönnyítené a haldoklást és lezárná szempilláit.

És most, mialatt a befejezett defilé után a tribünök lassanként megürültek, tekintetével a kapitány felé fordult s szomoruan nézett reá és szemeiben a szívből jövő gyöngédség sugara ragyogott.

És mialatt a férfi halványan a nem vart boldogságtól, megnémulva, szinte áhitatosan megszorította a grófnő kezét, ez csöndesen lehajtotta fejét, egyszerűen pirulás nélkül vallotta, hogy végre le van győzve.

lalok fel, arra engemet Isten iránti hála kötelez.

Évtizedek előtt, harmincz évnél is régebben, egy nagyfoku mellbajban szenvedtem, hogy soha egy új tavaszt nem ígérhettem magamnak, az orvosi tudomány minden gyógyszerét kipróbálta rajtam, kétséges sikerrel. És im most, késő aggkoromban, Isten kegyelméből éppen egészségben bírok a rám nehezült köteleknek megfelelni.

Minek köszönhetem én ezt?

Isten kegyelme után a jó levegőnek. Az tett újból emberré.

Teljes elismeréssel viseltetem az orvosi tudomány minden gyógyszerét és szérumait iránt, melyekkel romboló népbetegséget leküzdeni időtlen idők óta törekednek, de maguk az orvosok hangoztatják, hogy mindazoknál hathatósabb az Isten adta tiszta lég, helyes táplálkozás s azon a szervezetet edző eljárások, melyekkel ma a sanatoriumokban gyógyítják a tüdőbetegeket.

Ezt az áldást kívánja megadni a felállítandó sanatorium a szenvedő emberiségnek Magyarországon.

Egy népszerű gyógyintézet emelendő fővárosunk legegészségesebb részén, a budai hegyek szélvédte völgyében, — mely orvosi vélemény szerint legszerencsésebb fekvéssel bír.

Ezen sanatorium felállításához szükséges előteremtésére szőlítjük fel nemes érzesű közönségünket.

Én magam, ki őseimtől nem örököltem nagy birtokot, kinek a szerencse nem osztott kincseket, — ki folytonos munkám után élek: ezer koronával járlok a szent cél eléréséhez.

Bízton hiszem, hogy mindenki, a kiben itenfélő, hazát szerető szív dobog, tehetsége szerint sorakozni fog az intézmény létrehozóihoz.

Áldás reájuk!

Budapest, 1899. szept. 12.

Dr. Jókai Mór.

Természetes, hogy a magunk részéről a legnagyobb készséggel és örömmel adunk helyet a felhívásnak és a magasztos cél érdekében tett adományokat ugyan olyan készséggel fogjuk a rendeltetési helyére juttatni.

Egyről-másról.

A huszártiszt házassága

— Pikáns válópör —

A maga nemében páratlan válókereset érkezett a napokban a budapesti királyi törvényszékhez. A keresetet M. M. földbirtokos, volt huszárfőhadnagy, adta be, aki csak néhány év előtt nősült. Egy dús gazdag kereskedő egyetlen leányát vette el, akivel százezer forint hozományt kapott. A leány, állítólag, csakis a szülők határozott akaratának engedett, mikor M. M. nejevé lett, mert egy szegény jogász gyerekbe volt szerelmes, akiről a szülők hallani sem akartak. Ez a fiatal jogász most klaszikus szerepet játszik a válópörben.

A földbirtokos beadványa nagyon rövid, de tartalmas. A kereset szövege az:

„Tekintetes törvényszék! Nagyon kérem az igen tisztelt bíróságot, válasszon el engem a feleségemtől házasságtörés-címén, miután az asszony engem egy félkegyelmű majommal megcsalt. Azt hiszem, főleglegés a válóok felforgására más bizonyítékkal szolgálom, mint a kérvényemhez csatolt fotográfiakkal, amelyek nagyon is szembetűnően igazolják állításom valóságát...”

A kereset mellett csakugyan hat darab fotográfia volt, mindeniken egy szép szőke nő és egy fiatal, 25—26 éves férfi. A szőke asszony M. M. felesége, a férfi pedig a „félkegyelmű majom.”

A bíróság előtt természetesen talány volt ez a hat fénykép, amely valamelyik gyorsfényképezés műterméből kerülhetett ki. A rejtélyt azután az asszonyka oldotta meg abban a pöriratban, amelyben a férj válókeresetére válaszol.

Először is kijelenti, hogy nincs semmi kifogása a válás ellen, sőt ezt ő maga is óhajtja, mert M. M., aki csak a törvény szerint volt férje, de valóságban soha, annyira brutálisan bánt vele, mint egy rabbszolganóval. Az ellen azonban határozottan tiltakozik, hogy őt házasságtörés címén válasszák el, mert erre nem szolgáltatott okot. Bevallja, hogy soha sem szerette az urát, akit a szülői erőszakolt rá, de hűséget esküdtött neki és ezt az esküt nem szegte meg soha.

Elmondja aztán, hogy leánykorában tényleg vonzalommal volt a jogász iránt, aki távoli rokona is, de hát ez a vonzalom nyomában baráti érzéssel alakult, amint az eljegyzés megtörtént. Az esküvő után csak nagy ritkán érintkeztek s ekkor sem mint szerelmes pár, hanem mint két jó barát.

Attér ezután a legkényesebb részletre, a fényképek eredetére. Megemlíti, hogy a férje rendkívül erőszakos, ideges és indulatos ember, aki nemcsak fenyeget, de ellenszegülés esetén a legborzasztóbb fenyegetést is beváltja. Majd így folytatja:

— Tapasztaltam ezt már nem egyszer, de még azt sem hittem volna, hogy saját feleségét bemocskolja, meggyalázza csakis azért, hogy bosszút állhasson rajtam amiatt mert kijelentettem előtte, hogy nem szeretem és nem fogom szeretni soha.

Egy péntek este, mikor a szalonba gyanútlanul beszélgettünk a joghallgatóval, betoppán a férjem egy másik, ismeretlen ember társaságában, aki fotografáló készüléket tartott a kezében. Az uram revolvert rántott és dörgő hangon fólshóltit minket, hogy engedelmessédjünk, különben mindkettőnkét kimélet nélkül agyonlő.

Hogy mi történt ezután, azt nőieségem tiltja itt megírni, de hát a fényképekből következtetheti a tekintetes bíróság, hogy halálos fenyegetéssel mire kényszerített...

Végül megírja, hogy hosszas fáradozás és kutatás után sikerült kinyomozni azt a fényképezőt aki a kényszer fólvételeket eszközölte és kéri a bíróságot, hogy a megnevezett fényképezőt hallgassa ki.

A bíróság az asszony kívánságához képest megidézte a fotografust, a ki a jövő héten fog kihallgatni.

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Azoktóber—decemberi-negyedévelején felhívjuk a közönség figyelmét a

DEBRECZENI HIRLAP-ra

mely pártoktól és kormánytól egyaránt függetlenül egyedül olvasóközönségének érdekeit szolgálja. A „DEBRECZENI HIRLAP” a naponként korán reggel megjelenő

„DEBRECZENI UJSÁG”

czimű politikai napi lappal együtt:

Egész évre	10 frt
Fél évre	5 „
Negyed évre	2 frt 50

A „DEBRECZENI UJSÁG” kora reggeli házhoz hordásáért havonként 10 kr fizetendő, így két lap együttésem házhoz hordatással

október—decemberi ¼ évre 2 frt. 80 kr.

Előfizethetni helyben a kiadó hivatalban Kutasi Imre könyvnyomdájában valamint

Telegdy K. Lajos-féle könyvkereskedésben és vidéken a postahivatal utján.

NAPI HIREK.

Debreczen, október 2.

Időjósítás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— Október 2. —
— Változó felhőzet. — Száraz. — Enyhe. —

— Október. Ez már az ősz lenne! Az idő azonban reánk ezáfol. Még nyár van mindég. Szikrázva hull a napsugár a kövezetre. És meleg van.

A kalendárium pedig őszet jelez. Itt van már hetek óta hivatalosan. A jelek mellette szólnak, csak a nap nem tágit.

A levegőben hosszú szálakban uszik a bikanyál. És esendes zizegessel hull levele a fáknak. Száraz ág recsessen a földön, a hova lépünk.

Egyszer-másszor megereged az eső is. Apró sűrű fényes vízeseppek csapkodják a földet. De meg sem marad a nyoma, Szomjasan be issza a homok és gyorsan oltúnik az aszfalt fekete tükörjéről.

Ez mind pillanatig tart. Szellő támad, a mely elüzi a fellegeket. A szerte foszló szürkesség nyomában kétség támad. Tiszta égboltozat, a melyről melegen, forrón tűz le az el kését napsugár.

Ez a második nyár. A forrósága fojtó, de pillanatnyi, Ez a vénasszonyok nyara.

— Gyűlések a városházán. Ma délelőtt a városházán három gyűlés is volt. Egyik volt a disz közgyűlés, hol Bökö Imrét jubilálták másikon a múlt heti közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítették, a harmadik pedig teljes tanácsülés volt hol a város folyó ügyeit intézték.

— Az aradi gyásznapi emléke. Október hatodikát Debreczen város közönsége szép ünnepé fogja tenni. Legalább is nem képzeljük, hogy városunk közönsége szívvvel lélekkel ne csatlakoznék a hazafias mozgalomhoz, melynek élén a debreczeni főiskola ifjúsága áll s melynek czélja nagygyá, impozásá tenni Debreczenben is azt a gyászt, mely ötven esztendővel ez előtt az aradi golgotáról áradt e hazára s melynek sötétségét teljesen eloszlatni nem tudták az évtizedek s nem fogják, nem szabad hogy eloszlassák az évszázadok sem. Az ifjúság szépen munkálkodik azon, hogy a megünneplésében is országossá vált gyászban Debreczen méltó részt vegyen. Átiratban keresi meg az összes dalárdákat, az összes hatóságokat, testületeket, hogy a rendezendő ünnepélyen jelenjenek meg Felhívást fog intézni az összes háztulajdonosokhoz, hogy e napon tüzzék ki házaikon a gyászlóbogót. Ez utóbbira mi is felhívjuk a közönség figyelmét, mert bár lélekben gyászolunk, azt külsőleg is kifejeznünk nemzeti ünnepnél kötelességünk.

— Uj járásbíró. Megirtuk már, hogy a helybeli kir. járásbírósg vezetője Sárváry Lőrincz járásbíró, betegsége miatt állásáról lemondott. Az így üresedésbe jött járásbírói helyet Gerstner Miksa a h.-szoboszlói járásbírósg kiváló készségű s gazdag tudású járásbírója tölti be ideiglenesen. Gerstner már a nyáron is helyettesítette a betegeskedő Sárváryt.

— Uj lelkész. Mint tudósítónk írja a közeli ér-endrédi ev. ref. egyház a debreczeni egyház egyik közbecsülésben és szeretetben

álló kiváló képzettségű segédlelkészét Csutoros Albertet tegnap egyhangulag lelkészévé választotta. Méltó és megérdemelt kitüntetés érte a választással Csutorost, ki több évi debreczeni káplánkodása alatt a hívek szeretetét és becsülését úgy a templomban mint a társadalmi életben megtudta magának szerezni. Fogadja az új lelkész a többiekhez a mi jókívánatainkat is.

— Névsz. rintí szavazás. A f. évi október hó 7-én tartandó rendkívüli városi közgyűlés napi rendjére a mai katonai sőtőház épületének és telkének a város javára megszerzése s ezéért cserében a Pavillon laktanyától délre fekvő városi területből 2710 □ területnek a katonai kincstár javára elidegenítésének kérdése mint névsz. rintí szavazással eldöntendő ügy kitézetett.

— Lelkészválasztás Püspök-Ladányban. Tegnap tartották meg P. Ladányban a lelkészválasztást. Zsigmond Sándor egyh. ker. főjegyző elnöklése mellett. A választás nagy izgalmak között folyt le, a kedélyek izgatottak hevesek, csaknem elkeseredettek voltak. Két nagy tábora a híveknek állott egymással szemközt híven kitartva és lelkesedve jelöltjük mellett. A választás eredménye az, hogy Kis Ferencz volt debreczeni segéd, jelenleg földesi lelkészt 51 szótöbbséggel választották meg p. ladányi ev. ref. lelkésznek. Kis Ferencz tehetséges ember. kiváló jó szónok kiben a p.-ladányiak derék papot gyertek.

— Választás a főiskolában. Szombaton este tartotta a jogász segítő egyesület alakuló közgyűlését, hol egyhangu lelkesedéssel elnöké Kun Bélát választották meg. Főjegyző Bacsó Jenő, pénztárnok Molnár Béla, aljegyző Rácz Lajos lett. Megválasztották hozzájuk a választmányi tagokat is, s így a végleg megalakult tisztikarral élén megkezdheti működését akadémiánk első egyesülete, gyakorolván segélyezését a jogászok körében pénz és könyv kölcsönrel és ingyen pénzsegélyvel.

— A debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesületének hivatalos órái és igazgatósági beosztása folyó évi október hóra: Október 2-ikán (napi biztos Győry Kálmán) 3-ikán (napi biztos Harsányi Gusztáv) 4-ikén (napi biztos Konecz Elek) 9-én (napi biztos Márk Endre.) 16-ikán (napi biztos Materny Lajos) 23-ikán (napi biztos Miskolczi Jenő) 30-ikán (napi biztos Oláh Imre, naponta este 5—6 óráig. Hivatalos helyiség Gróf Dégenfeld-tér 2 szám emelet.

— A tisztviselő egyesület tagjai értesítették, hogy színházi szelvény-jegyek, melyek minden bérletes előadásra érvényesek, naponként d. u. 5—7 óra közt váltkatók az egyesület hivatalos helyiségében.

— Lopas az országuton. Vakmerő lopást követett el eddig ismeretlen tettes, ma hajnalban a h.-szoboszlói országuton. Farkas Mór szerepi kereskedő még kora hajnalban elindult Debreczenbe. A szekér kashoz egy nagy zsák tollat kötött. Vigan hajtattott egész a szoboszlói utig, ott egyszer hátra néz, hát látja, hogy a kötelet, a mivel a zsákot a szekérhez erőitette, a hajnali félhomályban valaki elvágta s így a zsáktollat a szakérről lelogta. Hajtattott visszafelé, hogy hátha nyomába akadna a tettesnek vagy a zsáknak, de az nyomtalanul eltűnt. Feljelentette a dolgot a rendőrségnek, a mely a tettes ellen a leg-erélyesebb nyomozást rendelte el.

— Elgázolt gyermek. Ma délben a Simonffy-utczai új városi bérház előtt nagy ijádelmet okozott egy szerencsétlen kis leány esete. Az anyja ott ült a bérház alatt, a gyermek pedig, kiről az anyja jóformán meg is feledkezett, kiszaladt a szekér utra és ott bámult szerte szét. Valami vigyázatlan falusi

kocsis meg ott vágatott el a szekerevel a kisleányt elgázolta. Arczán és lábán súlyosan megsérült a gyermek, kinek dr. Kerekes orvos nyújtotta az első segélyt s bezállította a kórházba. — A kocsit a rendőrségre kísérték.

— **A kertészeti kiállítás bezárása.** A magyar műkertészek és kertgazdák V-ik vándor kiállítását tegnap okt. 1-én zárta be ünnepelesen Lengyel Imre nyug. kir. törvészki bíró, a kiállítás díszelnőke nagy közönség jelenlétében.

Rövid, lelkes beszédben mutatott rá ama kiváló sikerre, mely a kiállítást jellemezte s hálás elismeréssel adózott ama nagy buzgóságnak, mely a helybeli kertészek részéről megnyilatkozott.

A munkás dalárda a Szózat éneklése, előbb pedig szépen előadott műdalaival gyönyörködött a nagyszámmal egybesereglett közönséget.

A kiállítás területéről, a városi fürdő vendéglő egyik nagytermében felterített asztalhoz gyűltek össze a kiállítók és annak lelkes barátai. Ott voltak: Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, Lengyel Imre díszelnök, Ungér Gusztáv kir. táblai bíró, Lestyán Adorján kir. közjegyző, Török Gábor városi főerdőmester. A nagy társaság éjfélig maradt együtt és sikerült felköszöntőkben ünnepelte a kiállítás vezérferfiit.

— **A tanári kör gyűlése.** A debreczeni tanári kör szept. 30-án tartotta meg közgyűlését, melyen a tisztviselőket újra megválasztották. Elnök lett Dóczy Imre, pénztárnok Harmath Gergely, titkár Kardos Albert, alelnök Várady Károly. A gyűlésen Kardos Albert tartott felolvasást a felekezeti tanárok helyzetéről, melyet nagy tejszésel fogadtak.

— **Szeccsessziós dalnok.** Lapunk szeccsessziós irányt hirdető külső munkatársa két szerelmi dalt küldött be hozzánk. Ezuttal nem merete személyesen elhozni őket. Íme a versek:

Überezhám nincs, majd meg fagyok, —
S ez még nem elég — szerelmes vagyok.
Nincs sem nappalom, sem éjjelem már,
Hej, a baj egyedül sohasem jár.

Nem tudom, hogy mi lesz ezután velem,
Bankrottá tesz még a nagy szerelem.
Nem is játszhatom már huszonegyet:
Tuti, hogy alsó jön, ha ászra megyek!

*

Azt mondta, hogy már nem szeret engem,
Mert csak vatta vagyok és csalódott bennem.
Egy igaz szerelmes semmit sem kimél:
Tejkurát használok. Jobb mindennél!

Előbb az ebédet töröltem el,
Mert most már a pénz tejre kell.
És most a vacsorámon is spórolok...
És skandalum! mégis csak fagyok!

— **Gyász.** Özv. Dr. Szántay Józsefné szüzetett Maklári Kiss Sára asszonynak folyó hó 30-án d. u. 3 órakor, életének 76-ik. övvegységének 17-ik évében, 3 napi súlyos szenvedés után elhunyt. A halott hült tetemei ma d. u. 3 órakor az ev. ref. egyház szertartása szerint a Csapó-utca 28-ik számú házuknál tartandó gyászima után a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltba örök nyugalomra tették.

— **Régi harag.** Régi harag dul Nagy István és Horváth Józsefné között. Nagy István ugyanis néhány esztendővel ezelőtt udvarolt a Horvátné hugának. Sokat járt utána a lány is szerette és egyszer csak mégis elmaradt a háztól. Nehezen tűrte ezt a sértést a lány családja, de a legnehezebben tűrte Horvátné. — Dultzenné a harag s csak alkalomra várt, hogy kitörjön. — Tegnap aztán az alkalom megvolt. Összetalálkozott Horvátné Nagy Istvánnal a piacon. Elkezdett veszekedni, szidta, gyalázta, elmondta mindennek. Persze hogy Nagy Ist-

ván se tűrte nyugodtan ő is vissza-vissza mondogatott az asszonynak. Így volt ez egy darabig még, csak két ellenfél a piac nagy gyönyörűségére hajba nem kapott s el nem kezdtek egymást pofozni, meg verni. Már az egész piac összegyűlt köréjük s már vér is foly a régi harag miatt, mikor a rendőrség szétválasztotta a haragosokat, kik azóta még jobban haraguszna egymásra.

— **Lövészet.** A tegnap tartott lövészet eredménye. Díjat nyertek. Legjobb mélylövésessel Fodor József 2 korona, legtöbb kör-lövésessel Szabó Sándor 2 korona.

— **A Petőfi Dalkör** gyakorló és egyleti helyiségét eddig a Csapó-utcai ugynevezett Kovács laktanyában tartotta a nemes városi tanács jószívűségéből, Most, hogy az önkéntesi iskola részére átalakítások történnek e laktanyában, kiköltözött a dalkör s ideiglenesen a Csapó-utcai 50 dik sorszám alatti ház utcai lakásban foglalt helyet s kedden este 8 órakor már ott tartja első próbáit.

— **A hosszukardos önkéntesek.** A debreczeni harmadik honvédgyalogezred önkéntesei szombaton vizsgáztak le Budapesten. A vizsgálat eredménye hasonlíthatatlanul kedvezőbb eredményű, mint a közönsé, a mennyiben a tiszt vizsgát mind a tizenegy honvéd önkéntes jó sikerrel letette és mind a tizenegy hosszú karddal tért vissza tegnap, Debreczenbe. A vizsgát sikerrel letett önkéntesek névsora: Marjalaky Imre, Groszmann Ignác, Marjalaky Kálmán, Kun Ignác, Krisztiáni Sándor, Trak Géza, Fülöp Károly, Kövesi Imre, Kis Károly, Alföldi Zoltán.

— **Ellopott czégtábla.** A következő levelet vettük: Tekintetes Szerkesztő! A mult szombat sötét éjszakáján a Piac utca 75. szám alatt a falba gipszelt erős vasszeggel beerősített 15 frt érő öntött ügyvédi czégtáblamat, duhajkodó fiatal emberek lefeszítették két felé törték s a vasut felé mentőkben a Hunyady uton 15. szám alatti ház kertjébe bedobták. E bűnös cselekmény elkövetését kétségtelenül az tette lehetővé, hogy épe a tábla előtt levő utcai lámpa tudomásom szerint nem égett, dacára, hogy ezen éjen át koromsötétség borította Debreczen városát. És én első sorban ezen szempontból kívánom azt az esetet nyilvánosságra hozni és most azt reményelem, hogy ez az eset is siettetni fogja a világosítás ügy végleges megoldását. De nyilvánosságra kívánom hozni másodsorban azért is hogy a tetteseket ez uton jobban kézre keríteni, felkérem minden jó izlésű embert, hogy ha valamit megtudna a bűnös kiletéről, arról engemet értesíteni sziveskedjék. Különben a jelentést a rendőrségnek megteszem a Debreczenben annyira elharapózott büncselekmény kiderítése végett. A tekintetes szerkesztő urak kész hive egy ügyvéd.

— **Vasárnap este.** Grünfeld Leopold korezmájában tegnap este Gyarmati Imre kömives legény vezetése alatt több tagból álló kompánia tért be. Vig danolás tréfa között foglaltak helyet s nyomban rendeltek 5 üveg bort. Grünfeld Leopold élven a gyanyu perrel kiféztette a társasággal a bort. Azután kértek még tíz üveg bort, mikor azt is megitták, felállottak közre fogták Grünfeldet s fizetés helyett elrakták. Azután kimentek a korezmából két ablakot bevettek és 1 üveg pálinkát emlékebe elvittek. A megtámadott és megkárosított korezmáros ma feljelentette a különös társaságot, kik drágán fogják megfizetni a hangulatos vasárnap estét.

— **Folyó heti bűnügyi végtárgyalások.** 1899 ik év október hó 2-án hétfőn, Kósa Géza

s társa ellen s. t. sértés büntetteért, Bezsei János ellen, s. t. sértés büntetteért. Október hó 3-án kedden, Frommer Mór ellen m. o. hamisítás büntetteért, Onodi Antal ellen, [s. t. sértés büntetteért. Október hó 4-én szerdán, Dienes Géza ellen, szándékos emberölés büntetteért. Október hó 5-én csütörtökön, Löw József s társa ellen, párvialdal vétségeért, Hoch Árpád ellen, személyes szabadságság elleni vétségeért, Nagy Eszter s társai ellen, magzat elhajtás büntetteért, ifj. Kiss Ferenc ellen, lopás vétségeért. Október 6-án pénteken, kettős házasság büntetteért, Deák József ellen, súlyos testi sértés büntetteért, Somogyi Bertalan ellen, sikkasztás vétségeért, Tótfalusi (Kövesdi) Gábor s társai ellen, lopás büntette miatt. Ugyanaznap még itele hirdetések.

Színház.

Szombaton: A kétszerelem. Csiky Gergely pályadíj nyertes drámáját láttuk a szombati megnyitó előadáson. A bérlet-szünet érezhető, vagyis inkább látható volt a nézőtér meglehetősen üres sorából, hanem a kik ott voltak, azok lelkesen tüntettek valahányszor egy-egy elsőrangú színész, vagy színésznő lépett a lámpák elé. Fáy Flórárt virágárvánnyal ajándékozták meg tisztelői, Komjáthyt és Komjáthyné, Szacsvaits s a többi ismerősöket pedig zúgó taps és éljen riadallal fogadták. Az előadás jó volt.

Vasárnap délután

A fekete rigó került színre. Géczy e színműve ismeretes már a debreczeni közönség előtt. A szép népdal, s a drámai jelenetekkel felváltva járó mulattató részletek olyan motívumok a színpadon, melyeknek mindig meg van a maguk vonzó ereje s így a maguk közönsége is. A gyermekhad különösen kedvencz alakjai Sziklai, Rubos, Kiss Irén bőven aratták a tapsot, az elismerést.

Este

Ujdonságot adtak dr. Guthi és Hegedüs énekes bohózatát: Doktor Szeleburdit. Az első felvonás után örül az ember, hogy magyar szerzőtől láthat ilyen bohózatot, a második és harmadik felvonás után pedig, ha nem tudná is, bizonyára megmondaná bárki, hogy a bohózat csak magyar szerzőtől eredt. — Beszélünk világosan. — A komikumban legértékesebb az ugynevezett helyzet komikum. Ezt ügyesen idézni elő szellemre, ügyesen juttatni érvényre a színpadon — művészetre vall. Doktor Szeleburdiban az első felvonás alatt konstatálhatjuk mindkettőt. És ezzel megdicsértük a szerzőket is, színészeket is. De különös jelenség. Az első felvonás mintha a szerzők szellemét és a színészek művészetét is kimerítette volna. A második felvonás sokszor idéltlenkedő dalcsarnok jelenete után csalódva várjuk a harmadik felvonást, reménykedve, hogy az első felvonás eltűnőben lévő illuzióját valahogyan visszanyerjük. Ha nem nyerjük vissza. A mi a közönségre hat, az nem egyéb a lebonyolódásnál, mint az első felvonás reminiscenciái. A meséjével nem foglalkozunk. Bonyodalmak halmozata vig megoldással. Az esti előadáson egyébként Szigeti Lujza, az új komika mutatkozott be. Különösebb tehetséget az esti játékában nem tapasztalhattunk, de azt mindenesetre láttuk, hogy sokkal ügyesebben mozgott a színpadon, semhogy ne számíthatnánk nála olyan tehetségre, melyet hideg vélemény nyilvánítással még most neglálni nem akarunk. Az előadás központját Tanay a szeleburdi orvos játéka képezte és nagyon tetszett. Sok tapsot kapott Sziklay és Sárosi Paula is kinek táncz kupléját a második felvonásban meg újráták. Közönség szép számmal.

A gyors táviratozás.

Egy nevezetes és felette fontos találmányt mutatott be a napokban egyik hazánkfi Berlinben az európai és amerikai kiküldött szakértők előtt, a mely találmány hivatva van századunk egyik legzseniálisabb s a legújabb korig annyira magaslatot és óriás hasznót hajtó, csak a legutóbbi tízedékben is a legnagyobb mértékben megbámult Morse-féle távirót a régiségek lomtárába dobni, s helyébe egy oly gépet adni az emberiség szolgálatába a mely gép száz, sőt kétszázszoros gyorsasággal dolgozik a mellett a kezelő hivatalnok munkája vele alig teszi annak századrészét s hasonló arányban fogy a költség is, vagyis század-, kétszázadrészben lesz olcsóbb a táviratozás ezen gép behozatala által, mint a Morse- vagy akármiféle most alkalmazásban levő távirón.

E gépről és zseniális feltalálójáról, Pollák Antalról, valamint társáról Király műszaki tanácsos és m. kir. szabadalmi bíróról már egy ízben, a mikor Budapesten a mérnökegyletben bemutatták a találmányukat, megemlékeztek a budapesti lapok is, de azóta aztán e felette érdekes dologról hiába keresünk valamit a lapokban, nem találunk azokban semmit, pedig a fővárosban folytak ezen érdekes kísérletek éjjelenként egész hónapon keresztül és pedig éjjelenként azért, mivel a közlekedési miniszter csak éjjelre, a mikor a táviratozás szünetel, engedhetett át egy hosszabb vonalat, a mely ez alkalommal Budapest és Temesvár között volt.

E vonalon tette meg a két társfeltaláló első hosszabb kísérleteit, és pedig a lehető legfényesebb eredménnyel, a mennyiben képesek voltak egy óra alatt 100.000 szót leadni a hol még e nagy szám nem a maximum, s e százezer szó azonnal lefényképeződött, a leadó állomáson bizonyos vonal alatt és felett képezett vonalakkal, a melyek a Morse-jegyek szerint képezve igen könnyen olvashatók voltak bárki által azonnal, a ki ezen betűkhöz hasonló jegyeket értette.

A táviratozást nem zavarta sem vihar, sem eső, sőt még a zivataros jégeső sem, tehát oly időben is akadálytalanul működött, a mikor a Morse szünetel.

E gyorsasággal egy 16 oldalas hirlapot 25 perc alatt lehet telegrafálni és lefotografálni.

A Dreyfus-pör alkalmával a Rennes ben végzett munkát, a melynél 36 gép és 97 hivatalnok volt, a kik naponként 11 órát dolgoztak, a Pollák-féle gyorstávírón egy hivatalnok, egy géppel 5 és fél órát dolgozva, igen kényelmesen elvégezhetné volna, egy századrész vagy még kevesebb költséggel.

Ezen gépet mutatják be a társfeltalálók a művelt nyugatnak e napokban, bebizonyítva hogy e kis nemzet fia a modern találmányok terén is föltötte előkelő helyet tudnak elfoglalni a legműveltebb nemzetek sorában is.

E célra Budapest—Berlin egyenes összeköttetésbe kerül s a kiküldötteknek Pollák Berlinben mutatja be az egész eljárást, a mely kiküldöttek közt még Amerika is képviselteti magát.

— Amerika, Anglia, Francia és Németország különösen azok az országok, a hol a roppant nagy forgalmat már alig tudják a táviratozás terén lebonyolítani, egész sűrű dróterdő sem segít már rajuk, míg a Pollák-féle gyorstávíró mindezt a nehézségét egyszerre megszünteti s a mostani óriási munka két

századrésze is elég lesz annak lebonyolítására.

A gép maga a táviró és a telefon egyesítésének mondható, s már egyszerűsége is mutatja rendkívül nagy gyakorlati értékét.

A földalatti és leadó állomáson a hivatalnoknak, a míg a gép működik, semmi más dolga nincs, mint nézni a gép helyes működését.

A földalatti hivatalnok egy perforált, vagyis egy átluggatott papírost tesz egy érc-tengelyre, s megindítja az áramot s ezzel a gépet, a leadó állomáson pedig, ha készen van a gép munkájával, a hivatalnok elővesz egy ollót s levágja a kész, lefotografált sűrűgönyt, a mely nem szalag, hanem ives papíroson van rögzítve, így azonnal — ha erre szolgál — nyomdába vihető és kiszedhető.

Különfélék.

+ **Lamberg gróf halála.** Ötvenegy éve mult tegnap, hogy Buda és Pest közt a hajóhidon fiatal magyar polgárok agyonvagdalták Lamberg gróf altábornagyot, a ki eljött, hogy föloszlassa az 1848-iki országgyűlést. Az első csapást Kolosi György bölcsészethallgató mérte Lambergre s később e tettéért a pesti vértanúk sorába került. Sáfár László, a ki a pesti vértanúk czimén könyvet írt, eddig ismeretlen adatokat említ Kolosiról. A szabadságharc alatt Kolosi álnév alatt Nagy-Szebenben rejtőzött. Innen irogatott a menyasszonyának, a ki a gránátos-utczai Zenélő óra című sörház vendéglősenek a leánya volt. Egy levelét el is fogták s Szebenbe küldték utána, de idejekorán elmenekült s egyenesen Pestre ment, a hol Donáth néven a menyasszonya családjánál rejtőzött. Az osztrák hatóság még az utlevélét is látta-mozta és nem ismerte föl mindaddig, míg egy volt honvéd bajtársa el nem árulta. Egy napon dél felé katonaság vette körül a sörházat s Kolosist menyasszonya mellől hurcolták el. Tanúi voltak a jelenetnek a Budapesten még most is ismert Morbiczter és Buchner családok, a kik az Újépületig mentek utána a fogoly vőlegénynek. A kapuban egy osztrák kapitány állott s lenézően mosolygott Kolosira:

— Mit bámul? szölt Kolosi. Én is kapitány voltam egykor!

E szavakra még a Zenélő óra régi törzsvendégei is emlékeznek, a kik akkor a börtönig mentek kísérni a népszerű Kolosist.

A hadbíró előtt a fogoly nyomban bevallotta, hogy ő mérte az első csapást Lamberg grófra, 1850. január 23-án föl is akasztották ezért s a hős hamvai most ott pihennek a kerépesi temetőben a kilencz pesti vértanú nyugalóhelyén.

+ **A bratkoviczal huszárak sorsa.** Négy esztendeje már annak, hogy a kegyetlen Dioszeghy őrmestert lemészárolták a bratkoviczai magyar huszárak, a hadbíró halálra ítélt közülök tizenkettőt, a halálbüntetést azonban Szász Károly püspök közbenjárására elengedte a király. Az ítélet ekkor várfogságra változtaták át s husz esztendőre zárultak be mögöttük az aradi, a komáromi és a mühlhausen várak kazamata-kapui, ahova négyesével beszállították őket. Egy hirlapíró a minap leni járt az aradi várban, hogy megnézzé az odazartakat s a térparancsnok különös engedelméből nemcsak láthatta őket, de egyvel közülök, Diviaczky kaplarral, egy jómódu gömörmezei építész fiával beszélt is. A hajdan délezzeg fiukra — írja, nem lehet többé ráismerni, kész öreg embelek lettek. Diviaczky kaplár számal mas romja önmagának. Mind összeesett alakká váltak és betegesek. Asztalosmesterségre tanították őket és most azzal foglalkoznak. Mind a négyen megvannak győződve, hogy élve soha sem szabadulnak a börtönből és soha sem látják többé szülőföldjüket, Gömörpányi tot, Sajógömörít meg Tornaalját, mert a még a hátralévő 16 évnek még a felét sem bírják

ki. Eddig még csak remélték, hogy kegyelmet kapnak, de hogy az ötvenéves császári jubileum alkalmával ki nem bocsátották őket, most már nem reménykednek többé. Meg aztán valahogy hirt vettek arról is, hogy a rimaszécsi fiukért, kik Komáromban vannak elzárva, már kétszer kért Vattay plébános utján kegyelmet az atyafiság, de mindenkor luta sitották őket. Ő értük a császár-jubileumkor akartak a szüleik a királyhoz járulni, de a gömörmezei képviselők közül állítólag egyik sem akarta a küldöttséget az nrálkodó elé vezetni, mire e kísérlet abbamaradt.

Biró: Meg nem merne maga esküdni, hogy nem tartozik a szomszédjának?

Paraszt: Megesküdni csak mernék, de ztán mi lesz, ha a szomszéd elhozza az irást?

— Nos és látta a Pompeit is? Hogy tetszett?

— Hát a fekvése szép, igen szép. De bizony az épületek nagyon dűledező állapotban vannak.

— Kicsoda ott az a zsiráfnyaku leány?

— Kotlósi Fánika. Százezer forint hozománya van.

— Százezer forint? Micsoda igéző szemei vannak!

— Nemsokára a bicz kli teljesen pótolni fogja a lovat.

— Lehetetlen. Biczikliből nem lehet virslit csinálni.

Hajóskapitány: Nincs remény. Egy óra múlva a hajó elmerül és mindenkinek vége.

Utás (kit tengeri betegség bánt): Hála az Istennek!

— Te Bandi, mit csináltál a hatossal, amelyet tegnap kaptál?

— Megborotváltattam magamat.

Tisztelendő: Azt hozok önnek, amire leginkább szüksége van: vigaszt.

Rab: Ördögöt! Egy furó, vagy reszelő jobban kéne!

CSARNOK.

Éjszakák.

— Elbeszélés. —

Irta: Lux Terka

(Folytatás.)

Anyám, mint egy sebzett madár, reszketve, összetörve ült a kanapén s apám a szoba közepén állt . . . Nagyon nyugodtnak látszott, bár rendkívül sápadt volt s a haja rendetlenül csüngött le a homlokára . . . A harmadik alakra nem figyeltem, csak az apámat néztem és azt hallgattam, hogy mit mond.

Nagyon röviden, parancsoló modorban beszélt.

— Holnap reggel segédeim nálad lesznek — szölt a harmadikhoz s kinyújtott karral, szilárdan mutatott az ajtó felé. — Most pedig távozzál és tartsd kötelességednek olyan elfogadható meséről gondoskodni verrekedésünket illetőleg, a mi a valóságnak még az árnyékát is elkerüli.

. . . A mint a szülőim egyedül maradtak, apám ugyanolyan nyugodt hangon, mint az előbb beszélt, fordult anyámhoz:

— Önnek megbocsátok — mondta. — A gyermekünkért . . . Azután megfordult s az ajtónak tartott.

E pillanatban másodszer láttam életemben az édesanyámat olyan ijesztően szépségesnek. Az édesapám nem látta őt. A földre nézett . . .

— Megálljon! — kiáltotta anyám kihívó hangon utána. — Maga nem csak a

gyermekünk kedvéért bocsát meg nekem. Hanem . . .

— Hanem? — fordult meg az édesapám hidegen s ekkor valami borzasztót láttam . . . Mint két halálos ellenségnek, olyan gyűlölettel villantak össze a szülőim szemei.

— Hanem? — ismételte azután az apám.

— Mert nem szeret engem és soha sem is szeretett! — kiáltotta anyám keserű vad-sággal . . . És az apám sápadt arca hirtelen elvörösödött erre a vádra.

Tehát az apám csak a pénzért vette el az anyámat s ez viszont csak a név érdekéért ment el hozzá.

Oh, milyen ocsmány, milyen jellemtelen cselekedet volt ez! — És ezek az emberek, a kik gyűlölték egymást, gyermeknek adtak életet . . . Nekem . . . Akkor nyolc éves voltam és hirtelen úgy éreztem, hogy egyszerre husz évvel lettem öregebb.

Két év mult el ez éjszakának idejétől s a mi házuk egyike volt a világ legszomorubb házáinak.

Mint egy kriptában a halottak, úgy éltünk mi hárman egymás mellett: nyugodtan, közönyösen és hidegen. Csak hogy mégis, hármunk közül a legszerencsétlenebb én voltam . . . Tönkre volt téve gyermekkorom, meg volt mérgezve a lelkem és ki volt ölte szivemből a gyermek legszentebb érzése: a szülői szeretet.

Istenem, ki felettünk vagy, bocsáss meg énnekem, — de én gyűlöltém a szülőimet . . .

Gyűlöltém akkor s ma, midőn már nincsenek többé, szeretem őket egész lelkemből, mert a halál megtisztította őket összes vétkeiktől . . . Szeretem őket és hozzájuk vágyom . . . Itt hagyok a földön ifjúságot, gazdaságot, mert — mert — nagyon beteg a szivem . . .

Az emberektől irtózom, félek és minden bánt a világon. A napfény, a virág szépsége s ez a nagy, üres, hideg tér itt körültem, a melyben olyan árván bolyongok, mint egy eltévedt kis csillag a véghetetlen űrben . . .

Hiába jártam künn a nagyvilágban, a hova a nagybátyám vitt el a Vera halála után, mégis egyedül és kimondhatatlanul árvának éreztem magamat mindenhol.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

Selyemtenyésztésünk.

(—) Valahányszor az országos selyemtenyésztési felügyelőség értesítéseiből selyemtenyésztésünk haladásáról tájékozást szerzünk, mindannyiszor eszünkbe jut a »legnagyobb magyar« 1840. évi jóslata: »20—30 év múlva több jövedelmünk lesz a selyemből, mint a gyapjuból!« A nagy hazafi tüzes szelleme azonban nem tudta magával ragadni a »kelet népét«, az ország politikai erjedése abszorbeálta nemzeti energiánkat és a második sorba szorította vissza a közgazdaságot.

Ugyanaz a gondolat, fenkölt emberszere tettel párosulva, indította Széchenyi nemes kortársát, Bezerédy Istvánt, a ki ugyan akkor mint első adott szabadságot jobbjáinak és hogy a gyámoltalan földnépének esz közt nyujtson a biztos megélhetéshez, egyúttal bevezette a maga vidékén a selyemtenyésztést.

Bezerédy nemeslelkű tettét a legszebb siker koronázta; a szabadságharczig, tehát alig 8 év alatt, Magyarországon 400.000 kiló selyemgubót termeltek. A háborus évek zavarai és az ötvenes években a selyemhernyók közt fellépett romboló betegség hirtelen véget vetett a szép kezdetnek és az uttörő szép reményei ép úgy megsemmisültek mint a nagy királynő Mária Terézia fáradozásai, a ki a mult század közepén először tett kísérletet, hogy ezt a jövedelmező iparágat meghonosítsa.

Uj lendületet, biztos alapot hazánkban 19 év előtt nyert a selyemtenyésztés, midőn báró Kemény Gábor akkor földművelésügyi miniszter a régi névnek egy méltó viselőjét, Bezerédy Pált országos selyemtenyésztési felügyelővé kinevezte. Bezerédy Pál a kormány szerencsés választásának bizonyult. Apostol a szó teljes értelmében, a ki a nyilvánkoztatás fanatikus hitével hirdeti a szép eszmét és céltudatos tevékenységét, nagyszabású működését a legszebb sikerek kísérik. Már 1885-ben 13.800 család foglalkozott selyemtenyésztéssel és 176.000 kiló gubót termeltek. Tíz évvel később 95.000 család 1 és fél millió kg. gubót termelt. Jelenleg a családok száma 100.000 és ha az okserü szederfatenyésztés helyes megoldást nyer, e szám könnyen megháromszorozódik. Ha meggondoljuk, hogy hazánkban a selyemtenyésztés klimatikus és közgazdasági feltételei igen kedvezők, sőt egyes erdélyi vidékek a selyemhernyó erőteljes fejlődésére nézve fényes eredményeket szolgáltattak, — szép jövőt jósolhatunk ez iparágak.

Bezerédy eddigi működése, melyet pedig a nép tudatlansága és közönye nagyon megnehezít, a selyemtenyésztéssel foglalkozó családoknak 20 millió forintnál többet jövedelmezett. Megérdemli tehát a fáradságot, hogy azok a tényezők, melyek hatalmas befolyással bírnak falusi népünkre, nevezetesen papok, tanítók, jegyzők, magukévé tegyék az ügyet s erélyes agitációt indítsanak a selyemtenyésztés terjesztése végett. A szegszárdi országos selyemtenyésztési felügyelőség derék jelentése alapján ezen agitáció vezér motívumait röviden a következő tételekben foglaljuk össze:

1. A tenyésztőnek nem kell tőkét befektetnie.
  2. Selyempetét ingyen kap.
  3. A munkát elvégzik gyermekek, nők, szegény emberek, kiket a nehéz mezői munkára különben sem lehet használni.
  4. A munkaidő kényelmes, csak tavasszal tart összesen 4—5 hétig.
  5. Ültessetek szederfákat, a felügyelőség kívánatra ingyen ad magot vagy csemetét.
  6. A szeder kedvencz eledele a baromfinak, a szederfaágak jó fűtő-anyagot adnak.
  7. Hely mindenhol találkozik, selyemhernyóknak legjobb hely a — szalmatető alatt van.
  8. A selyemtenyésztés biztos kereset; Franciaországban 60—70 forintot keres minden egyes személy.
  9. Minél jobb az ápolás, annál nehezebb és értékesebb lesz az áru.
  10. A selyemipar minden krajczárja a nemzeti tőke gazdagodását jelenti.
- Világítson előttünk ebben a kérdésben a jóságos királyunk jeliséje, az »egyesült erővel«, akkor aztán Bezerédy Pál jelentései is mind szebb fejzetek lesznek közgazdaságunk fejlődésében.

Budapesti gabonatörszede.

— Weisz József budapesti terménybizományi czég —
— lentése. —

Debreczen, október 2.

Kész áru változatlan

Okt. buza	8.36 - 37.
Okt. rozs	8.76 - 77.
Tav. buza	6.68 - 70.
Októberi zab	4.83 - 85
uj tengeri 1899	5.02 - 04

Állatvásár.

Kóbányai sertésplac. szeptemb. 30. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronkint 400 kg-on felüli — — kr. Közép (páronkint 300—340 kg sulyban) — — — kr. Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 42 $\frac{1}{2}$ —43 $\frac{1}{2}$ krig. Fialat közép (páronkint 251—32 kg.) 44—44 $\frac{1}{2}$ krig. Fialat könnyű (páronkint 250 kg-ig terjedő sulyban) 44 $\frac{1}{2}$ —45 kr. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kg. felüli sulyban) 43—43 fél krajczárig, kö-

zép (páronkint 240—260 kilogramm sulyban) 42 $\frac{1}{2}$ —43 krajczárig. Könnyű (páronkint 240 kilogr.-ig terjedő sulyban) 43 $\frac{1}{2}$, 44 krajczárig.

Sertéslétszám: 1899. évi szept. hó 30 napján volt készlet 43004 drb, 1899. szept. 30. napján felhajtott 324 drb. 1899. szept. 30. napján elszállított 558 drb, 1899. szeptember 30. napjára maradt készletben 42600 darab.

— A sertésüzlet irányzata változatlan.
Bécsi sertésvásár. A st.-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 939 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: Fialat sertési 3501 drb, magyar hizott sertést 6438 drb, összesen 9377 drb. Nagy felhajtás, lanyha irányzat.

Borjuvásár. szeptember 30. Felhajtott 531 szopos. 24 rugott élő borju, 1 éves növendék. — A vásár hangulata vontatott.

Budapesti sertéskonsumvásár. szeptember 29. Készlet 228, érkezett 926, összes felhajtás 1154. Elszállított budapesti fogyasztás a 824, eladatlanul visszamaradt 330. Napiárak 120—180 kg-os 43—44 krajczárig, 220—280 kg-os 42 $\frac{1}{2}$ —44 krig, 320—380 kg-os 42—43 krig, öreg nehéz — — — 46 kr. A hangulat élénk.

I. Készárúüzlet.

Kész búzában az irányzat gyenge volt elkeit 20,000 mm. buza helyvel-közzel öt krajczárral olcsóbb áron.

Rozs lanyha volt. Helyben és helybeli paritáson 7 frton. Kecskeméten 6. 70 frton köttetett.

Fehérmegyevidéki: 350 mm. 76.2 kr 9 forint 57 és fél krajczáron, kalocsai, három hónapra.

Pestmegyevidéki: 100 mm. 80 k. forint 9 70 krajczáron, 100 mm. 77.5 k. 9 forint 60 krajczáron, 100 mm. 77 k. 9 frt. 50 krajczáron 250 mm. 76 k. 9 forint 45 krajczáron, mind három hónapra.

Repeze 300 mm. 11 forint 25 krajczáron zab Delta, 70 mm. 12 forint 15 krajczáron, készpénz fizetés mellet.

Árpa. 100 mm. 6 forint 27 krajczáron 200 mm. 5 forint 65 krajczáron, uj készpénzt fizetés mellet, 100. mm. 5 forint 90 krajczáron 3 hópra, 100 mm. 6 forint 20 krajczáron felsőmagyarországi.

Felső-magyarvidéki: 150 mm. 78 k. 9 forint 50 krajczáron, mind három hónapra.

T. cz.

Van szerencsém a nagyon tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a Kossuth utcán 3 év óta saját kezelésem alatt állott

fűszer- és csemegeáru üzletemet

e mai napon a városi bérház Simonffy és Piacz utcai sarok helyiségébe helyeztem át — s azt

VÁRAY JÓZSEF

törvényszékiileg bejegyzett czégem alatt teljesen szolid alapon és elvek mellett tovább folytatom.

Halás köszönetet mondok mindazon tisztelt vevőimnek, kik megtisztelő bizalmukkal üzletemet eddig is pártfogolni voltak szivesek s ez alkalommal nagyon kérem ezen jó indulatot részemre továbbra is gyakorolni.

Üzletemet ma megnagyobbítva, friss és legjobb árukkal — újabb cikkek bevezetésével gyarapítva. azon kérésnek adok kifejezést. hogy megtisztelő bizalmát és pártfogását rám ruháznai sziveskedjék.

Magamat szives figyelmébe ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

VÁRAY JÓZSEF.

Vegytiszta, természetes.

RESZV. TÁRS.
FOLYÉKONY
Szénsav (CO₂)
RAYD

Dr. Raydt szénsavipar
részv.-társaság gyártmánya.

Gyártelepek:

**Eyach, Stuttgart, Berlin,
München, Zürich, Bécs.**

Könnnyü 10 és 20 kgmos aczél tartályokban.
Vezérképviselőség és állandó nagy raktár
Magyarország és keleti tartományok részére:

DARVAS JÓZSEF

Budapest, Gyár-utca 31.
Telefon 11-80. Telefon 12-80.

Viszont eladók egyes megyékre
kerestetnek.

Szenvedő fiatal férfiak

ha meg akarnak szabadulni gyötrő bajuktól és kellemetlen betegségeiket alaposan meg akarják gyógyítani használjanak kizárólagosan

SANTAL EGGER-t,

mely rövid használat után meglepő sikert biztosít, mindkét nemnél a régi csöfolyást megszünteti. 1 üveg ára 1 frt 50 kr., bérmentve 1 frt 70 kr., 3 üveg (egy kurára elegendő) 4 frt 50 kr. bérmentve.

Óvás!

Tudományosan elismert tény, hogy a Santal hatása ezen betegségeknél megbecsülhetetlen. Óvakodjunk tehát a drágább de értéktelen idegen hangzású készítményektől.

Fő és szétküldési raktár:

Gyógyszertár a „Nádorhoz“ Budapest, VI. kerület,
Váci-körút 17. szám.

Nagy Képes Világtörténet

Képes diszmű a művelt közönség számára.

ÁLDÁSSY ANTAL, BOROVSZKY SAMU, FOGARASSY ALBERT, GERÉB JÓZSEF,
GOLDZIERH IGNÁCZ, GYOMLAY GYULA, MIKA SÁNDOR

közreműködésével szerkeszti

MARCZALI HENRIK

Mintegy 2500 szöveggel, 500 műmelléklettel, 60 színes műlappal
50 történelmi térképpel, 8500 szövegoldallal.

A Nagy Képes Világtörténet célja.

Jelen munkával az első nagy világtörténelmi mű jelenik meg magyar nyelven. Tervében, céljában, eszközeiben, alakjában és terjedelmében egyaránt nagy és jelentős ez a vállalkozás.

A magyar tudomány nyújtja a magyar közönségnek az élet könyvét, a világtörténetet. Nemzeti művelődésünkre nézve fontos mozzanat ez.

Egy régi hiány pótlása, egy régi szükség kielégítése, egy régi kötelesség teljesítése.

A Nagy Képes Világtörténet illusztrációi.

A Nagy Képes Világtörténet összes illusztrációi kizárólag egykoru vagy korhű ábrázolatok lesznek. Képes mellékletei, történelmi térképei, a szöveg közé nyomott rajzokkal és írásmásokkal a Világtörténet egy olyan kicsinyített historial muzeumot nyújtanak az előfizetőnek, a minőt a maga valójában lehetetlen beszerezni. Ezek a nagy európai muzeumokból, családi és nyilvános könyvtárakból és levéltárakból, építészeti műremekekről egybegyűjtött s a legnagyobb műszaki tökéletességgel reprodukált illusztrációk rendkívül emelik a mű becsét, az egésznek művészi értéket adnak.

Ez a tizenkét kötet a legfényesebb magyar könyvek közé tartozik.

Ez a tizenkét hatalmas könyv arra való, hogy nemzetünk minden műveltjének tanítója barátja, tanácsadója, minden uri háznak ékessége legyen.

A mű kiadására egyesült két könyvkiadó intézet bizalommal ajánlja, tehát nagy, magyar vállalatát a nagy magyar közönségnek.

Franklin Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

Révai Testvérek

irodalmi intézet részvénytársaság.

Megjelenik tizenkét
kötetben

famentes, tehát soha meg
nem sárguló papíron.

Egy-egy kötet ára
rendkívül díszes félbőr-
kötésben, bőrháttal és
vászuttábiával

8 frt.

Minden négy héten egy-egy
kötet jelenik meg.

Megjelenik füzetes
kiadásban is

240 füzetben.

Több füzet semmikép sem lesz.

Hetenkint egy füzet fog
közrebocsáttatni.

Egy-egy füzet ára

30 kr.

A füzetes kiadáshoz díszes be-
kötési táblák szállítanak.

A Nagy Képes Világtörténet megszerezhető:

a) Füzetes kiadásban hetenkint 30 kros füzetekben
minden rendes hazai könyvtárunknál.

b) Kötetes kiadásban 12 kötetben, 8 frtjával

a) kötetenkint utánvétellel bérmentve,
b) havi 1 frt 50 kros részletfizetésre.

*

A rendelések a helyi könyvkereskedéshez vagy alírt kiadóhoz intézendők.

*

Tájékoztató képes prospektust

vagy

mutatványfüzetet

ingyen és bérmentve

küld a mű kiadóhivatala

Budapest, VIII., Üllői-ut 18. szám.

Előfizető gyűjtők szíveskedjenek a kiadóhivatalhoz fordulni.

Debreczen, nyomtatott Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában 1899.

IX.

Előfizető

Me

E

hát a

E

dobta

menje

A

köves

től re

ponttö

a legfő

időpor

idejét

ját is

Golgot

déseke

gyengé

többsé

teszi n

Eg

katon

iskolár

hat ug

kei az

nél a

hető ki

vessé v

tanak,

alárend

testi és

lesztése

egyén,

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE

A DEE